



## Jaarverslag 2015

### **Voorwoord**

2015 was voor de VBCN een bijzonder jaar. De VBCN vierde dit jaar haar tienjarig bestaan met een speciaal jubileumprogramma op 18 december 2015.

Tijdens het symposium *10 jaar vooruit! Kunst in / aan het werk* dat plaatsvond in het auditorium van het Rijksmuseum werd door prominente spelers uit de kunstsector gesproken en gedebatteerd over de rol en de toekomst van bedrijfscollecties. Aansluitend opende in de tijdelijke genaamde VBCN OPEN SPACE, de tentoonstelling *VBCN 10 jaar jong*. Dankzij de medewerking van de aangesloten leden die hun kunstwerken uitleenden, bood de tentoonstelling een mooi overzicht van tien jaar verzamelen. Zowel het symposium als de tentoonstelling werden goed bezocht en leverden de bedrijfscollecties veel zichtbaarheid en positieve publiciteit op.

Duidelijk is dat de VBCN de afgelopen tien jaar een belangrijke speler is geworden in het culturele veld. Sanne ten Brink, Hoofdconservator ING Collectie, sinds de zomer de nieuwe voorzitter van de vereniging: "De laatste jaren is de verbinding met het maatschappelijke veld steeds belangrijker geworden. Er wordt meer en meer over de domeinen heen gekeken en gezocht naar nieuwe constructieve samenwerkingen tussen kunst, cultuur en bedrijfsleven. Bedrijfscollecties vervullen een brugfunctie hierin. Zij brengen dagelijks honderd duizenden werkende mensen in aanraking met kunst en bieden een platform aan kunstenaars."

De VBCN kan terugkijken op een zeer succesvol jubileumjaar en bedankt alle betrokkenen voor hun genereuze bijdragen.

### **De VBCN in de media**

Een Kapoor in de lobby, Trouw, 12 december 2015

Bedrijven kopen weer kunst, Telegraaf, 18 december 2015

In kunst zijn cijfers geen waarheid, NRC Handelsblad, 21 december 2015

Dit gebeurt er als je data een kunsttentoonstelling laat inrichten, De Correspondent, 2 januari 2016

Collectiekwartetten, Tubelight, 11 januari 2016

Van Liempt Live: Kunst in de kantine, RTL Z, 16 december 2015

VBCN bestaat 10 jaar, BNR Nieuwsradio, 17 december 2015

## **Bestuur**

In mei 2015 trad Sabrina Kamstra af en volgde Sanne ten Brink haar op als voorzitter van het bestuur. Ook trad Catharien Romijn af als bestuurslid.

Vanaf december 2015 was het bestuur als volgt samengesteld:

Sanne ten Brink - voorzitter (Collectie ING)

Hans Bongartz - penningmeester (Collectie KPMG)

Esther Vossen - secretaris (Collectie Altrecht)

Let Geerling - (Collectie Radboud Kunst & Cultuur, Radboudumc)

Philippien Noordam - (Collectie Ministerie van Buitenlandse Zaken)

Augusto Pereira Silva - (Collectie AkzoNobel)

Wende Wallert - (Collectie Ahold en VU)

Het secretariaat werd gevoerd door Imee Luteijn.

## **Leden**

In 2015 hebben Boekel De Nerée, Delta Lloyd Groep, Fontys, GENERALI Verzekeringsgroep en Hogeschool Rotterdam hun lidmaatschap beëindigd. F. van Lanschot Bankiers, Radboudumc en Zuyderland zijn als nieuwe leden toegetreden. Het totaal aantal leden in 2015 is vijftig.

## **Overzicht activiteiten 2015**

### 18 december: Symposium 10 jaar vooruit! Kunst in / aan het werk

Op 18 december organiseerde de VBCN het Symposium '10 jaar vooruit! Kunst in/aan het werk' in het auditorium van het Rijksmuseum.



VBCN voorzitter Sanne ten Brink



Farid Tabarki

Tijdens het symposium werd onder leiding van Pieter van Os (NRC Handelsblad) door prominente spelers uit de kunstsector gesproken en gedebatteerd over de vraag hoe de beeldende kunst in de toekomst wordt 'geconsumeerd'. Welke effecten hebben werken, digitalisering en mobiliteit op beleving van kunst en hoe kunnen organisaties hiermee omgaan. Trendwatcher Farid Tabarki (Studio Zeitgeist) duidde maatschappelijke trends en sprak over een 'genetwerkte en vloeibare samenleving' waarin individuen steeds meer invloed krijgen op maatschappelijke en economische processen en besluitvorming. Imagovorming en de maatschappelijke rol van bedrijven en instellingen zullen steeds belangrijker worden. Monika Kackovic sprak over haar onderzoek naar reputaties van kunstenaars en de rol van bedrijfscollecties daarin. Het blijkt dat bedrijfscollecties al in een vroeg stadium van de carrière van een kunstenaar aankopen, en daarmee de vraag stimuleren. Alix de Massiac ging in op het tentoonstellingsconcept van *VBCN 10 jaar jong*. De actuele tendens om alles in cijfers uit te drukken, vormde de aanleiding voor een selectie van kunst uit de bedrijfscollecties puur gebaseerd op statistieken. Vervolgens werd in het panel ingegaan op de vraag hoe bedrijfscollecties in de toekomst de beleving van kunst kunnen blijven stimuleren.

Het panel bestond uit:

- Ann Demeester (directeur Frans Hals Museum / De Hallen Haarlem)
- Özkan Gölpinar (onderzoeker Leiden University Center for the Arts in Society, lid van de Raad voor Cultuur)
- Renzo Martens (beeldend kunstenaar)
- Hester Alberdingk Thijm (directeur AkzoNobel Art Foundation)
- Kai van Hasselt (directeur van Shinsekai Analyses, kunstverzamelaar)



Panelleden en Pieter van Os

18 december 2015 t/m 16 januari 2016: VBCN 10 jaar jong

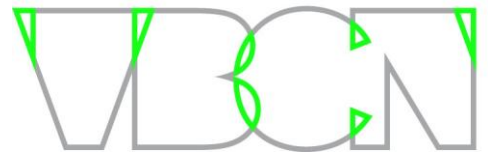


VBCN Open Space  
Konijnenstraat 16A, Amsterdam  
Geopend dinsdag t/m zaterdag 12.00 - 18.00 uur

Op 18 december opende Adriana González Hulshof (directeur Amsterdam Art) de tentoonstelling *VBCN 10 jaar jong* waarmee de VBCN de viering van haar tienjarig jubileum kracht bij zette.

In de tentoonstelling *VBCN 10 jaar jong* presenteerden de twee jonge veelbelovende curatoren Alix de Massiac en Vincent van Velsen op basis van statistieken een dwarsdoorsnede van de ontwikkelingen binnen de bedrijfscollecties van de afgelopen tien jaar. De Massiac en Van Velsen analyseerden negenentwintig bedrijfscollecties aan de hand van meetbare parameters als leeftijd van de kunstenaar, datering, medium en afmetingen van het kunstwerk, met als resultaat het meest gemiddelde en meest afwijkende kunstwerk uit de collecties. De kunstenaars Thomas van Linge, Jonas Lund, Céline Manz en het duo Sema Bekirovic & Lotte Geeven werden door de curatoren uitgenodigd om op het concept en deze analyse te reageren met nieuw werk.

*VBCN 10 jaar jong* speelt in op de actualiteit waarin waarde afhankelijk wordt gemaakt van cijfers en rendement. Met hun concept wonnen De Massiac en Van Velsen de tweede editie van de VBCN OPEN, een stimuleringsprijs voor curatoren, die de VBCN vier jaar geleden in het leven heeft geroepen om talentvolle curatoren een platform te bieden.



#### 17 december: ALV en Lustrumdiner

Tijdens de ALV van donderdag 17 december, gehouden bij VBCN lid hotel Andaz Amsterdam, zijn Let Geerling (Collectie Radboud Kunst & Cultuur, Radboudumc) en Wende Wallert (Collectie Ahold en VU) als nieuwe bestuursleden verkozen door de leden.

Aansluitend vond het Lustrumdiner plaats.

#### 29 oktober: workshop constructief communiceren

Aanleiding voor de workshop was de viering van het tienjarig bestaan en de tentoonstelling *VBCN tien jaar jong* die 18 december opende. De workshop *Constructief Communiceren* ging in op de vraag hoe leden de collecties overtuigend en positief op de kaart kunnen blijven zetten. De workshop werd gegeven door Karen Knispel in het hoofdkantoor van AkzoNobel. Gastspreker was FD journalist Karel Ankerman.

#### 17 september: programma Unseen

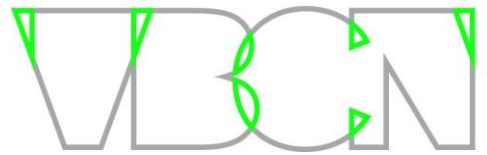
Ook dit jaar bood Unseen Photo Fair de VBCN leden voorafgaand aan de VIP Preview een exclusieve ontvangst aan. Claartje van Dijk (International Center of Photography, Assistant Curator Collections) en Ann-Christin Bertrand (Exhibition centre for photography C/ O Berlin, Curator Talents Program) vertelden over de huidige ontwikkelingen op het gebied van fotografie en het scouten van internationaal jong fotografietalent.

#### 27 mei: ALV + bezoek Amsterdam Art Fair

Tijdens de ALV op 27 mei 2015 volgde Sanne ten Brink (collectie ING), Sabrina Kamstra (collectie AMC) op als voorzitter van het bestuur van de VBCN. Sabrina Kamstra en Catharien Romijn (collectie DSM) sloten na een verkozen verlenging hun bestuursperiode af. Augusto Pereira Silva (AkzoNobel) werd door de leden als bestuurslid verkozen. Catharien Romijn was zes jaar bestuurslid en verantwoordelijk voor de publiciteit van de VBCN. Zij heeft zich met veel enthousiasme en precisie ingezet voor zowel de interne als de externe communicatie van de VBCN.

Sabrina Kamstra was drie jaar bestuurslid en vier jaar bestuursvoorzitter van de VBCN. Onder haar voorzitterschap heeft de VBCN zich van vereniging ontwikkeld tot een platform voor bedrijfscollecties in Nederland. Dat heeft zich onder meer geuit in een nieuwe visuele identiteit met een nieuwe website. Daarnaast zijn onder haar bewind voor de leden diverse evenementen voor de leden georganiseerd, met als hoogtepunt de bijeenkomst in het Kröller-Müller voor management van de leden. Sabrina was de initiator van de VBCN OPEN, de tweejaarlijkse





curatorenprijs voor curatoren. Mede door haar inzet en toewijding kwam het eerste grootschalige wetenschappelijke onderzoek naar de effecten van bedrijfscollecties van de grond. Na de ALV bezocht de VBCN de Amsterdam Art Fair in de Citroëngarage.

#### 19 maart: bijeenkomst zorginstellingen

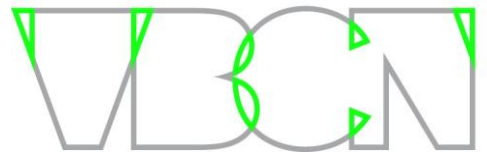
*Healing environment* is binnen zorginstellingen een hot topic. Op 19 maart vond in het UMC Utrecht een bijeenkomst plaats voor de zorginstellingen die zijn aangesloten bij de VBCN. Tijdens deze themabijeenkomst stond het begrip *healing environment* centraal. Er wordt momenteel veel onderzoek gedaan naar aspecten die helend kunnen werken in een zorgomgeving. Denk daarbij aan meetbare zaken, zoals de hoeveelheid licht die op een werkplek valt. Een juiste hoeveelheid licht voorkomt het maken van fouten door personeel en draagt daarmee bij aan een 'helende omgeving'. Ook kunst levert een bijdrage aan de *healing environment*. Het begrip *healing environment* in relatie tot kunst is echter niet eenduidig, het onderzoek is zeer uiteenlopend en er is er nog weinig wetenschappelijk bewijs. Tijdens de bijeenkomst werd besproken vanuit welke invalshoeken er onderzoek wordt gedaan en hoe hier binnen de zorginstellingen mee om wordt omgegaan.

#### 6 maart: bijeenkomst Maastricht

Op uitnodiging bezocht de VBCN, de Open Studio's van de Jan van Eyck Academie, één van Nederlands meest belangrijke instituten voor talentontwikkeling. Naderhand was er een ontvangst in het Bonnefantenmuseum met een rondleiding door directeur Stijn Huijts. VBCN lid, de Provincie Limburg, nodigde de leden uit voor een lunch en een rondleiding door het Provinciehuis van Limburg.

#### 5 januari: nieuwjaarsreceptie

De Nieuwjaarsreceptie voor leden en oud-leden vond plaats in het Cobra Museum waar op dat moment de tentoonstelling *The Hidden Picture 40 jaar kunst verzamelen bij ING* was te bezoeken. Deze tentoonstelling gaf een uitgebreide impressie van de internationale ING kunstcollectie.



## NWO honoreert strategisch onderzoeksproject naar invloed bedrijfscollecties 2015 t/m 2018

In 2015 honoreerde De Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) het vierjarige onderzoeksproject *Corporate collections as emerging heritage: Art market dynamics, corporate strategies, and public support for the arts*.

Het onderzoek richt zich op de toenemende invloed van bedrijfscollecties op de kunstmarkt in het heden en recente verleden. Bedrijfscollecties nemen een groeiend aandeel van de omzet voor hun rekening en verwerven avantgardistische kunst en werk van jong talent, vaak voordat musea of verzamelaars deze kunstenaars of stromingen aankopen. Daarnaast tonen zij steeds vaker hun kunst aan de buitenwereld, en vergroten daarmee de naamsbekendheid en dus de canonisering van kunstenaars. Tegelijkertijd beïnvloedt deze interventie in de kunstwereld ook de reputatie van de bedrijven die deze kunst aankopen, zowel in de ogen van de eigen werknemers als in die van klanten en het grote publiek.

Desondanks zijn de effecten van bedrijfscollecties op de kunstmarkt, bedrijfsreputaties, kunstenaarscarrières en de invloed op het draagvlak voor de kunsten in Nederland nauwelijks onderzocht. De onderzoekers beogen deze aspecten te integreren en daarmee het belang van bedrijfscollecties voor het huidige en toekomstig erfgoed aan te tonen.

Het onderzoeksproject loopt t/m 2019. Interviews en enquêtes onder management en werknemers van de leden van de VBCN vormen een onderdeel van het onderzoek. De resultaten worden de komende vier jaar gepresenteerd in publicaties, symposia en een internationaal congres.

Het onderzoek wordt gedragen door de Universiteit van Amsterdam, de Vereniging Bedrijfscollecties Nederland (VBCN), de Rijksdienst Cultureel Erfgoed en het Stedelijk Museum in Amsterdam.

Zie [hier](#) voor meer informatie over NWO.

Foto's Konstantin Guz